

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XLII. — Izdan in razposlan dne 4. oktobra 1887.

113.

Okolni ukaz ministerstva za deželno bran od 22. septembra 1887,

s katerim se izdajó določila v zvrševanje postave od 27. aprila 1887, o vojaški preskrbi vdov in sirot po oficirjih in moštvu vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe in črne vojske.

V porazumu z udeleženi osrednjimi oblastvi določa se z ozirom na zvrševanje postave od 27. aprila 1887 (Drž. zak. kos XVIII, št. 41) razglašene z okolnikom od 1. maja 1887, *praes.* št. 1071 (Deželno-brambenega ukaznika št. 18), o vojaški preskrbi vdov in sirot po oficirjih in moštvu iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe in črne vojske takó:

1. Po postavi od 10. junija 1882 (Državnega zakonika št. 76) dajali so se vdovam in sirotam vojaških oseb izmed gažistov in moštva, ki so o nemirih v južni Dalmaciji in v zaposedenem ozemlju padli ali vsled prejetih ran ali ob vojski prestanih težav umrli, do onega časa, ko stopi v moč ta postava, začasno preskrbovalni užitki po dozdanjih pravilih, odnosno po posebnih pravilih na račun vojarinskega (vojaško-taksnega) zaloga.

Ker je po členu I postave od 27. aprila 1887 določila te postave uporabljati na prej omenjene začasno preskrbovane vdove in sirote, treba bode odslej njihove preskrbovalne užitke, in sicer ostavšim po oficirjih od prvega dne maja meseca 1887 naprej po ti postavi izračunjati in nakazovati.

Ostavšim vdovam in sirotam po moštvu začnó tudi s tem dnem teči pristoječi jim preskrbovalni užitki, vendar jim ne bode treba vračevati dozdanjih užitkov, ako bi jih bile do časa, ko jim se odpró novi užitki, prejele v večji izmeri.

Preskrbovalni užitki, kateri pristojé po novi postavi o preskrbi prej omejenim uže v začasni preskrbi stoječim vdovam in sirotam naj jim se izračunajo in nakazujejo na podlogi uže zdelanih spisov (aktov) o njihovi preskrbi, ki jih je po zdanjih razmerah primerno popraviti.

Zarad priznanja pravice na poseben doplatek, ki vdovam moštva, — če so po polnem nesposobne kaj pridobiti si in brez imenja, — morebiti pristojí po §. 24 postave od 27. aprila 1887, naj vojaško razpregledno oblastvo po političnih oblastvih zadobode v zmyslu točke 4 II c) tega ukaza omenjene zakonite izkaze ter predloží z drugimi listinami o dotični preskrbi, kar jih uže ima, čim prej bode moči.

2. Preskrbovalni užitki, na katero imajo vdove in sirote sploh pravico po ti postavi, odmerjajo jim se po činovnem razredu (pravi šarži), v katerem je soprog (mož) ali oče v djanski službi bil.

Samo vdove in sirote po oficirjih vojaškega (bojevalskega) staleža, katerih soprogi, odnosno očetje so — vršeč poveljstvo, kakeršno takim po njihovi šarži še ne pristojí, — padli pred sovražnikom, ali umrli vsled tega, ker so bili — vršeč to poveljstvo — pred sovražnikom ranjeni, dobivajo preskrbnino za prvo višjo šaržno stopinjo soproga, odnosno očeta.

Vdove in sirote po deželno-brambenih osobah ne djanskega staleža ali pod razpregledom, ki so uživale pokojnino (penzijo) iz vkupnega vojstvenega troškovnika ter so bile v tem razmerji pomaknene na višjo šaržo, imajo samo tedaj pravico na preskrbnine višji šarži primerne, ako jim je soprog ali oče bil o miru nameščen na sistemizirano službeno mesto ter vdružen v konkretualni stalež kake čete ali kakega zavoda in je bil zopet v nedjansko razmerje ali pod razpregled nazaj postavljen.

Vdovam in sirotam nižjih vojaških zdravnikov, kar jih je še ostalo od prejšnje organizacije, da še djansko služijo, odmerjati je preskrbnine po XI. činovnem razredu.

Pokojninske odpovednice sprog oficirjev, o času, ko ta postava v moč pride, pripadajočih aktivnemu staležu vojstva, vojnega pomorstva, c. kr. in kr. ogerske deželne brambe, katerim se je samo pod uvetom, da izdadó tako odpovednico, dodelilo dovoljenje omožiti se, ali katerim je samo pod tem, da vložé to odpovednico, bilo dopuščeno vzdigniti po vsem ali deloma ženitveno položnino, smejo se izdatnikom, če za to poprosijo, nazaj dati.

3. Oblast, preskrbovalne užitke vdov in sirot po oficirjih in moštvu, s katerimi bode poslej postopati po postavi od 27. aprila 1887, pristoji v oziru na osebo vojstva in vojnega pomorstva državnemu vojnemu ministerstvu (sekciji za pomorstvo), a gledé osob deželne brambe in črne vojske ministerstvu za deželno bran.

Samo onim vdovam in sirotam po deželno-brambenih osobah ne djanskega staleža ali stoječih pod razpregledom, katerih soprogi, odnosno očetje se v tem razmerji niso pomaknili na višjo šaržo, ali če so bili povzdigneni na višjo šaržo, vendar niso pridobili pravice na pokojnino, primerno višji šarži, izračunja in nakazuje c. kr. državno vojno ministerstvo preskrbnine, zarad česa se bodo vloge za preskrbo takih vdov in sirot po ministerstvu za deželno bran odstopale temu osrednjemu oblastvu.

Preskrbnine pri toječe po ti postavi vdovam in sirotam po ofircjih in moštvu kralj. straže ogerske krone, vojaških oddelkov kobilarstva (kralj. ogerskih konjarskih zavodov), oddelkov vojaško-policijske stražne čete v Levovu in Krakovu in vojaške stražne čete za c. kr. civilna sodišča Dunajska naj se v porazumu z dotičnimi ministerstvi prirekajo in nakazujejo.

4. Pravico na preskrbo treba je z vlogo za preskrbo izkazati in dotrditi.

Napotiti preskrbo in sestaviti vlogo za-njo gledé prej omenjenih vdov in sirot dolžna je ona staležna četa (oblastvo, krdelo, zavod), pri kateri je soprog, odnosno oče bil po glavni knjigi pristojen (pripaden) ali stal pod razpregledom; a za ostavše po osovah črne vojske poveljstvo črnovojniškega okraja.

Gledé nakazovanja preskrbnin za sirote, ako jim umrje mati, ima to dolžnost dotično razpregledno oblastvo.

Vlogi za preskrbo naj se prilagajo naslednje listine:

I. V obče.

- a) Glavnoknjižni list soproga ali očeta, odnosno (pri črnovojnikih) posnetek iz imenske popisnice;
- b) vdovin krstni (rojstveni) list in poročni list;
- c) krstni (rojstveni) list od otrôk;
- d) smrtni list (izpisek iz smrtne knjige matice ali vložena smrtovnica) o soprogu, na slučaj tudi o materi;
- e) župno-uradno ali oblastveno potrdilo o tem, da sta soproga živela v zakonski družbi.

II. V posebnih slučajih.

- a) Kadar obstoji okolnost, o kateri se govori v §. 3 točki b) postave od 27. aprila 1887, dotični razpravni spisi;
- b) pri vdovah in sirotah ostavših za takimi, ki so pred sovražnikom padli, ali vsled prejetih ran, ali prestanih v vojski težav umrli v enem letu po tem, potrdilo izdano od poveljstva njihove čete (ladje) ali od načelnika njihovega zavoda, iz katerega se brezdvoybeno vidi, da je dotičnik v resnici padel pred sovražnikom, ali umrl vsled prejetih ran ali v vojski pretrpljenih težav.

V obeh poslednjih slučajih treba je prej omenjenemu potrdilu priložiti tudi zdravniško mnenje bolničnega zdravnika načelnika, ali pa onega zdravnika, kateri je umršega ozdravljaj.

Pri ostalih v §. 1 pod a) postave od 27. aprila 1887 omenjenih, in pa pri pogrešancih (Člen IV) donesti je potrdilo dotičnega poveljstva;

- c) za vdove po takih vojakih iz moštvenega staleža, ki so pred sovražnikom padli ali vsled prejetih ran ali o vojski prestanih težav umrli, od političnega oblastva izdan izkaz o njihovih razmerah gledé imenja in od javno nameščenega zdravnika napisana svedočba o tem, je li vdova sposobna sama prislužiti si kaj;

- d) za vdove in sirote onih oficirjev vojaškega staleža, katerim je v vojski kako nadstojee oblastvo, od krdelno-divizijskega (ladjevno-divizijskega) poveljstva navzgor, začasno ali za trdno podelilo kako poveljstvo, ki jim ne pristoji po njihovi šarži, in kateri so — vršeč to poveljstvo — pred sovražnikom padli, ali umrli vsled rane prejete pred šovražnikom, potrjen prepis dotičnega povelja, s katerim je ta podelitev bila javno razglašena;
- e) za vdove in sirote, katerih soprogi, odnosno očetje so na opremljeni vojni ladji o kaki pomorski nesreči smrt storili, od Puljskega pristanskega admiralstva (admiralata), odnosno od poveljstva dotične ladje izdana svedočba, ki potrjuje ta slučaj ter na znanje daje tanje okolnosti njihove smrti.

Osebne listine (krstne, poročne liste itd.) vdov in sirot po takih izmed moštvenega staleža, ki so pred sovražnikom padli, vsled prejetih ran ali o vojski prestanih težav umrli, ali so pogrešani, dobivati je vselej po političnih oblastvih, in pri ti priliki zahtevati je od teh oblastev izjavo, uživajo li te vdove in sirote kako podporščino od države in koliko prejema jo na dan.

5. Z listinami dotrjeno vlogo za preskrbo vdov in sirot po osebah deželne brambe in črne vojske odpravljati je po nadstojeeem brambovskem teritorijalnem poveljstvu na c. kr. ministerstvo za deželno bran brez predloženega poročila a rečeno poveljstvo mora vlogo na tanko pretehtati in potrditi, da je to storilo.

Ministerstvo pregleda predložene vloge, ustanovi zakonito pristojee pre-skrbovalne užitke ter v porauzmu s c. kr. ministerstvom za finance naredí, česar je potreba, da se tem užitkom po dozdanjem načinu odprè tek pri kateri civilni državni blagajnici, ki biva v izvoljenem stanovališči vpravičene osebe, ali najbliže temu mestu.

Pri novem odmerjanji preskrbnine za osebe imenovane v točki 1 tega zvršitvenega ukaza treba je zakonito preskrbnino tudi preodkazati na civilne državne blagajnice.

Nakazujoč preskrbnine vdovam in sirotam po osebah moštvenega staleža, katere uživajo državno podporščino po postavi od 13. junija 1880, dolžno je nakazujoče oblastvo napraviti, da se ta podporščina pravočasno ustavi, a v onih slučajih, v katerih komu po napomnjeni postavi državna podporščina pristoji še za nadaljšnjih šest mesecev, da se stori, kar je potrebno.

Vdovam in sirotam po postavi od 27. aprila 1887 pristojeei preskrbovalni užitki izročajo se vdovi (varuhu sirot) za kolkovano pobotnico, ki ima na sebi propisano potrdilo o vdovstvu, odnosno o nepreskrbljenosti sirot, mesečno naprej, in sicer počenši od 2. dne vsakega meseca.

One vdove od moštva, katere morebiti uživajo prispevek letnih 48 gld., dolžne so vsako leto zakonito izkazati, da so še vedno po vsem nesposobne si kaj prislužiti, in brez imenja. Ta doplatek jim je ob enem s pokojnino v mesečnih delih dajati.

Občina (županstvo), kjer katera vdova ali sirota prebiva, ima dolžnost, kadar ona (županstvo) zvé za takšno premeno v osebnih razmerah vojaško preskrbo uživajočih vdov in sirot (smrt, vnovično omožitev, preskrbljenje, če sirota katero najde itd.), ki je njena posledica, da se preskrbnina ustavi ali izgubi (§§. 8, 13, 19, 24, 25, 29 postave), brez odloga naznaniti političnemu okrajnemu oblastvu,

ki naj to naznanilo tudi nemudoma priobči dotičnemu vojaškemu razpreglednemu oblastvu.

6. O takih vdovah, katerim je bil preskrbovalni užitek vsled vnovične omožitve ustavljen, če v poznejšem zakonu zopet obvdové ter niso izključene od pokojnine, ni treba sestavljati vloge za preskrbo.

Vpravičena vdova naj poprosi, da bi se ji prejšnja preskrbnina vnovič odprla, ter prošnji priloži smrtni list naposled umršega soproga.

7. Ker preskrbnine in miloščine vdov in sirot po pripadnikih stoječega vojstva in vojnega pomorstva do iznosa za 1,320.000 gld. obremenjajo vkupni pokojninski troškovnik, a čez ta iznos vojarinski (vojaško-taksní) zalog, torej bode delež, ki ga ima ta morebiti vojarinska zaloga po zakonito ustanovljenem kontingentu vojaških novincev prispevati v založbo tega preskrbovalnega potroška, izračunjalo c. in kr. državno (vkupno) finančno ministerstvo v porazumu z obojestranskima finančnima ministerstvoma postavlja proračun skupne potrebščine za ta potrošek.

Tanja določba o tem, kakó naj se ti prispevki dajó iz vojarinskih zalogov, in kakó bode računskim pravilom primerno postopati s temi prispevki (zaračunjati jih), pridržava se takó za tekoče leto 1887, kakor tudi v bodoče dogovoru med c. in kr. državnim (vkupnim) finančnim ministerstvom (v porazumu s c. in kr. vkupnim vrhovnim računskim dvorom) in c. kr., odnosno kralj. ogerskim finančnim ministerstvom.

Preskrbnine in miloščine, ki jih bode v bodoče vdovam in sirotam po osobah deželne brambe in črne vojske odmerjati takó po postavi od 27. aprila 1887, kakor tudi po dozdanjih pravilih, obremenjajo vojarinski zalog tudi po vsakokratnem kontingentu vojaških novincev, dočim taki prejemki vdov in sirot ostavših po oficirjih in moštvu oddelov vojaško-policijskih stražnih čet v Levovu in Krakovu in pa vojaško-stražne čete za c. kr. civilna sodišča na Dunaji z ene strani, po tem po oficirjih in moštvu kralj. straže ogerske krone z druge strani zadevajo samó in edino oni del vojarinskega zaloga, kateri stoji pod upravo c. kr., odnosno kralj. ogerskega ministerstva za finance, ter bodo ti dve ministerstvi, in pa c. kr. in kralj. ogersko ministerstvo za deželno bran med sabo uravnala načine, kakó postopati s temi preskrbovalnimi užitki in kakó zaračunjati jih.

8. Načela v oziru na zvrševanje postav o vojarini (vojaški taksi) od 23. junija 1880 dogovorjena med udeleženi osrednjimi oblastvi gledé vzajemnega izkazovanja o stanji osob in glavnice, naj se v bodoče pripodobno uporabljajo tudi na vojaške vdove in sirote, ki dobivajo kako preskrbo.

Za tega delj prepošlje c. kr. državno vojno ministerstvo v porazumu s c. in kr. državnim (vkupnim) ministerstvom za finance in vkupnim vrhovnim računskim dvorom k podatkom doslej priobčenim o oficirjih in invalidih, katerih pri boljši obremenjajo vojarinski zalog, po završbi z dnem, ko ta postava o moč pride, obema ministerstvoma za deželno bran tudi sumaren, po osobah in potrošku sestavljen izkaz vseh zakonito, pravilom primerno ali po milosti prejemanu preskrbo uživajočih vdov in sirot, ki svoje pristojbine dobivajo na račun vkupnega pokojninskega troškovnika, odnosno iz vojarinskega zaloga.

Pozneje bodo se pripodobno obema ministerstvoma za deželno bran s koncem vsakega leta vročali sumarni izkazi o staležni premeni, v katerih se bodo tudi izražali v dotičnem letu nakazani in odpadli preskrbovalni užitki, obremenjajoči prej imenovani troškovnik, odnosno vojarinski zalog.

Enako dolžnost prevzemata obe ministerstvi za deželno bran takó državnemu vojnemu ministerstvu, kakor tudi ministerstvu za deželno bran drugega državnega ozemlja nasproti.

Welsersheimb s. r.

114.

Razglas ministerskega predsednika od 2. oktobra 1887,

da je med ministerstvom kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru in ministerstvom dežel ogerske krone podaljšana colna in trgovinska zveza in ukrenena nova domemba gledé dolga avstro-ogerski banki, ki je izvirno iznašal 80 milijonov goldinarjev.

Na podlogi postav od 21. maja 1887 (Drž. zak. št. 48 in 49) sklenilo je ministerstvo kraljevin in dežel zastopanih na državnem zboru z ministerstvom dežel ogerske krone domembo zarad podaljšanja colne in trgovinske zveze, in pa novo domembo gledé dolga avstro-ogerski banki, ki je izvirno iznašal 80 milijonov goldinarjev, v besedilu, kakor ga ustanavljata v misel vzeti postavi.

Taaffe s. r.

115.

Dogovor

c. kr. ministra za finance z avstro-ogersko banko v oziru na državni dolg v izvirnem iznosu od 80 milijonov goldinarjev avstrijske veljavščine.

Na podlogi postave od 21. maja 1887 (Drž. zak. št. 50) sklepa c. kr. finančni minister z avstro-ogersko banko naslednji dogovor:

Člen I.

Avstro-ogerska banka prodolžuje za ves čas s postavo od 21. maja 1887 (Drž. zak. št. 51) podaljšane bankovne privilegije po § 4 dogovora od 3. januarja 1863 državi pripuščeni zajem v izvirnem iznosu od 80 milijonov goldinarjev avstrijske veljavščine, kateri po dogovoru od 28. junija 1878 (Drž. zak. št. 82) dospeva dne 31. decembra 1887.

Člen II.

V zmyslu postave od 21. maja 1887 (Drž. zak. št. 51) bode se v času, dokler teče podaljšana privilegija avstro-ogerske banke, poleg deleža pri čistem letnem

donosu, ki je v členu 102 bankovnih pravil določen obema državnima upravama, tudi v členu 84 predrugačenih bankovnih pravil postavljeni davek od bankovcev uporabljal v vračilo tega zajma in odpisoval od dolga.

Člen III.

Kadar poteče podaljšana privilegija avstro-ogerske banke, opravi državna uprava kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru avstro-ogerski banki oni del tega dolga, kateri takrat še ne bode odplačan, ako se do tiste dobe ne naredi novo domenilo.

Za ta prodolženi zajem preoddá se banki nova zadolžnica, kateri se oblika ustanovi po domembi med ministrom za finance in banko.

Na Dunaji, dne 29. julija 1887.

C. k. minister za finance:

Dunajewski s. r.

Avstro-ogerska banka:

A. Moser s. r.,
gubernator.

Miller s. r.,
glavni světnik.

Leonhardt s. r.,
glavni tajnik.

